

РЕШЕНИЕ

№ 1352

гр. София, 07.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. III-Б СЪСТАВ, в публично заседание на осми март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Теменужка Симеонова

Членове: Хрипсима К. Мъгърдичян
Божидар Ив. Стаевски

при участието на секретаря Михаела Огн. Митова
като разгледа докладваното от Хрипсима К. Мъгърдичян Въззивно гражданско дело № 20211100506990 по описа за 2021 година

Производството е по чл. 258 и сл. от ГПК.

С решение от 22.03.2021 год., постановено по гр.дело №59550/2020 год. по описа на СРС, ГО, 165 с-в, ЗАД „А.“ АД е осъдено да заплати на „М.М.“ ЕАД по иск с правно основание чл. 208, ал. 1 КЗ /отм./ сумата от **2 100 лв.**, представляваща дължимо обезщетение за имуществени вреди на лек автомобил „Тойота Ланд Круизер 120“ с рег.№***** по комбинирана застраховка „Каско“ и „Злополука“ – застрахователна полица №0000394378 от 23.09.2013 год., причинени от кражба на 07.02.2014 год. на част от изпускателната система на автомобила – катализатор, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на подаване на исковата молба – 19.06.2014 год. до окончателното ѝ изплащане, като искът е отхвърлен в останалата му част до пълния предявен размер от 2 782 лв. и ответникът е осъден да заплати на ищеца на основание чл. 78, ал. 1 ГПК направените разноски по делото в размер на 555.78 лв., а ищецът е осъден да заплати на ответника на основание чл. 78, ал. 3 ГПК направените разноски по делото в размер на 73.54 лв.

Срещу решението в частта му, в която е уважен предявения иск, е подадена в законоустановения срок по чл. 259, ал. 1 ГПК въззивна жалба от ответника ЗАД „А.“ АД. Жалбоподателят поддържа, че неправилно първоинстанционният съд бил приел, че за ищеца било възникнало претендираното вземане. Съгласно т. 16.10 от приложимите към застрахователния договор за застраховка „Каско на МПС“ Общи условия, раздел „Исключени рискове“, по застраховката не се покривали липсващи отделни части, възли, детайли, агрегати, оборудване, принадлежности, горива и масла. Нанесените повреди на

МПС в резултат на кражба се обезщетявали. Под нанесени повреди по МПС в резултат на кражба се имали предвид щетите по частите, които не били откраднати, а не и откраднатите части. В клаузите на Общите условия се разграничавали понятията „липсващи“ и „повредени“ части и направеното от СРС тълкуване на т. 16.10, изр. II било неправилно. Клаузата на т. 16.10 от Общите условия не правела разграничение дали се касае за фабрично или допълнително поставено оборудване. Без значение било и обстоятелството по какъв начин била настъпила липсата на конкретен елемент/част от автомобила, в т.е. дали тя е настъпила в резултат на кражба. Покритият застрахователен риск, съгласно т. 11.1 от Общите условия, бил кражба на цялото МПС. При тълкуване по реда на чл. 20 ЗЗД следвало да бъде съобразена изявената, а не предполагаемата воля на страните и нейното съдържание не можело да бъде подменяно. Приравняването на понятията „липса“ и „вреда“, „кражба на отделни части“ и „кражба на цялото МПС“ означавало да бъдат приложени неправилно критериите по чл. 20 ЗЗД при тълкуване на застрахователния договор. В съответствие с принципа на свободата на договаряне страните по застрахователния договор били свободни да уговорят основанието за носене на отговорност от застрахователя в случай на увреждане на застрахованото имущество, както и случаите, при които застрахователят не носи отговорност. В случая ищецът бил деклариал, че е получил, че се е запознал и приема Общите условия на застраховка „Каско на МПС“ на застрахователя. Нямало пречка страните да посочат конкретно кой е покрития застрахователен риск и да изключат отделни събития от покритието на полицата. Доколкото застрахователният договор бил възмезден, то за обезщетяване на липсващи части не била събирана и застрахователна премия. Ето защо моли решението на СРС да бъде отменено в обжалваната му част, а искът – отхвърлен. Претендира и присъждането на направените разноси по делото и юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът по жалбата “М.М.” ЕАД счита, че решението на СРС следва да бъде потвърдено в обжалваната му част.

Софийски градски съд, след като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт и възраженията на насрещната страна, намира за установено следното:

Предявен е за разглеждане иск с правно основание чл. 208, ал. 1 КЗ /отм./.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Настоящият съдебен състав приема, че първоинстанционното решение е валидно и допустимо в обжалваната му част. Не е допуснато и нарушение на императивни материални норми.

Решение е и правилно, като на основание чл. 272 ГПК въззивният състав препраща към мотивите, изложени от СРС. Независимо от това и във връзка с доводите във въззивната жалба е необходимо да се добави и следното:

Безспорно е във въззивното производство, а въз основа на съвкупната преценка на събраните доказателства по делото се установява, че на 23.09.2013 год. между ответника „ЗАД „А.“ АД, от една страна, като застраховател и „М.М.“ ЕАД, от друга страна, като застрахован, бил сключен валиден договор за имуществено застраховане „Каско“, клауза „П“ – „Пълно каско“ – застрахователна полица №0000394378 /виж чл. 184, ал. 1 и 3 КЗ /отм./, с обект – лек автомобил „Тойота Ланд Круизер 120“ с рег.№***** /собственост на ищеца/, със срок на застрахователно покритие от 00.00 ч. на 23.09.2013 год. до 23.59 ч. на 23.09.2014 год. и уговорени застрахователна сума от 25 000 лв. и застрахователна премия от 1 360 лв., дължима на две вноски от 693.60 лв. /с включен 2 % ДПЗ/ на следните падежи: 23.09.2013 год. и 23.03.2014 год.

На 24.09.2013 год. представител на застрахователя извършил оглед на процесния автомобил, при който не били констатирани повреди и липси.

Между страните не се спори, че застрахованият е заплатил на ответното дружество застрахователната премия, че застрахователният договор е влязъл в сила – виж чл. 187 КЗ /отм./, както и че на 07.02.2014 год. – в срока на действие на договора за имуществено застраховане, е установена липса на част от изпускателната система на процесното превозно средство – катализатор, като в тази връзка е било образувано досъдебно производство №ЗМ/03-64/2014 год. по описа на Трето РУ „Полиция“ – Пловдив. Предвид липсата на изрично оспорване и при съобразяване на представеното по делото удостоверение от 05.06.2014 год. и заключението на вещото лице съдебната автотехническа експертиза, което при преценката му по реда на чл. 202 ГПК подлежи на кредитиране, следва да се приеме, че катализаторът е фабрично монтиран на процесното превозно средство.

Основният спорен между страните въпрос по същество във въззивното производство е свързан с наличието на изключен риск, предвиден в клаузата на т. 16.10 от раздел IV “Изключени рискове“ от Общите условия за застраховка на моторни превозни средства „Каско“, според която не се покрива пълна загуба или частична щета на застрахованото МПС, причинени от или вследствие на липсващи отделни части, възли, детайли, агрегати, оборудване, принадлежности, горива и масла. Нанесените повреди по МПС в резултат на кражба се обезщетяват.

Тежестта на доказване, че е налице изключен риск по смисъла на горепосочената клауза от Общите условия е върху страната, която се позовава на нейното приложение – в случая застрахователят /ответникът/.

Настоящият съдебен състав приема, че изключението, на което се позовава ответникът, е неприложимо в случая, поради следните съображения:

Както вече бе посочено, процесният автомобил е бил застрахован от ответника за покритите рискове по клауза „П“ – Пълно каско, включваща пълна загуба или частична щета на застрахованото МПС, покрити от всички рискове по клаузите „М“, „Ч“ и „К“, т.е. кражба, грабеж, противозаконно отнемане на цялото МПС /т. 11 от Общите условия/ и злоумишлени действия на трети лица, изразяващи се в механично, химично или друго въздействие върху

застрахованото МПС /т. 9 от Общите условия/.

Въззивният съд намира, че осъществено по реда на чл. 20 ЗЗД тълкуване на горепосочената клауза от Общите условия, при отчитане на обстоятелството, че при неяснота на уговорката, същата трябва да се тълкува в смисъл, ограничаващ правата на страната, която я е предложила и която цели да се ползва от нея, както и че процесният автомобил е застрахован по клауза „П“ – Пълно каско, включваща различни застрахователни събития, водещи до непосредствена загуба или повреда на застрахованото МПС, налага извода, че увреждането на изпускателната система чрез кражба на катализатора, представлява нарушаване на функционалната цялост на автомобила като сложна съставна вещ, при чието функционално единство същият е изправен и безопасен, а не представлява кражба на отделна част от смисъла на т. 16.10 от Общите условия. Всички части на главната вещ – автомобила, в своята съвкупност и установен начин на взаимодействие, обезпечават възможността същата да бъде използвана съобразно нейното предназначение. Поради това и в разглеждания е налице повреда на автомобила, която подлежи на обезщетяване – съгласно изречение второ от т. 16.10 от Общите условия, при съобразяване на неговата застрахователна стойност с функционираща изпускателна система. Елементите на тази система, която е монтирана под автомобила и е предназначена за отстраняване на отработените газове от двигателя, а освен това служи за шумозаглушаване на ауспуха, неутрализиране на токсичните отпадъци, отстраняване на газовете извън превозното средство и изпускателно охлаждане, не са „липсващи отделни части, възли, детайли, агрегати, оборудване, принадлежности“. Ако отнемането на отделни елементи от системите, вградени трайно и фабрично от производителя на автомобила, изисква злонамерено въздействие и разрушаване на защитни покрития и прегради, какъвто е случая с взломните кражби на части, застрахованото имущество се уврежда и изключването на застрахователния риск не е оправдано от гледна точка на имущественото застраховане. За пълнота трябва да се посочи, че установените изключения в т. 16.10 от Общите условия се отнасят само до онези части от автомобила, които е възможно да бъдат премахнати без особени усилия или използване на технически средства и без които е възможно и позволено от закона автомобилът да се движи по пътищата за обществено ползване.

Следователно не е налице хипотеза на изключен застрахователен риск, поради което за застрахователя /ответника/ е възникнало задължение за заплащане на обезщетение за настъпилите вреди на застрахованото имущество.

По отношение на размера на дължимото застрахователно обезщетение, въззивният съд приема следното:

Съгласно чл. 208, ал. 3 КЗ /отм./ застрахователното обезщетение трябва да бъде равно на размера на вредата към деня на настъпване на събитието. Обезщетението не може да надвишава възстановителната /при частична увреда/ стойност на застрахованото имущество, т.е. стойността, необходима за възстановяване на имуществото в същия вид, в т.ч. всички присъщи разходи за доставка, строителство, монтаж и други, без прилагане на обезценка – чл. 203, ал. 3 КЗ /отм./. В частност е установено въз основа на заключението по съдебната

автотехническа експертиза, че възстановителната стойност по средни пазарни цени на подлежащата на отстраняване повреда към датата на настъпване на застрахователното събитие възлиза на 2 100 лв. /с включен ДДС/, до който и размер релевираната претенция се явява основателна, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане, както законосъобразно е приел и първоинстанционният съд.

Ето защо въззивната жалба следва да бъде оставена без уважение, а решението на СРС – потвърдено в обжалваната му част.

При този изход на спора жалбоподателят няма право на разноски.

На основание чл. 280, ал. 3 ГПК настоящето решение не подлежи на касационно обжалване.

Предвид изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решението от 22.03.2021 год., постановено по гр.дело №59550/2020 год. по описа на СРС, ГО, 165 с-в, в обжалваната му част.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____